

AU Aarhus/Herning

SUMMARISK

RETTEVEJLEDNING (MED RØDT)

HA 6. SEMESTER

ERHVERVSRET

Skriftlig eksamen den 11. juni 2019

Varighed: 3 timer

Alle skriftlige hjælpemidler er tilladte

Vejledende vægtning:

Opgave 1: 20%

Opgave 2: 45%

Opgave 3: 35%

Den angivne vægtning er vejledende og har alene til formål at angive, hvordan eksaminanderne kan disponere eksamenstiden.

Opgave 1 (20%)

1.1. Hvordan er fuldmagtsgiverens stilling, hvis fuldmægtigen overskrider sin beføjelse (bemyndigelse), når der er tale om en fuldmagt uden særlig tilværelse?

Fuldmagt og bemyndigelse falder sammen, når der er tale om en fuldmagt uden særlig tilværelse (en § 18-fuldmagt), derfor er en bemyndigelsesoverskridelse lig med en fuldmagtsoverskridelse, hvilket jf. Aftl. § 11, stk. 2 medfører, at fuldmagtsgiveren ikke bindes over for tredjemand uanset tredjemands gode eller onde tro.

1.2. Hvad går pengereglen ud på?

Pengereglen er ulovfæstet. Pengereglen har sikker støtte i retspraksis, og umyndiges betalinger er også omfattet af pengereglen, således at en betaling fra fx en 4-årig kan være gyldig, hvis medkontrahenten er i god tro, hvilket afgøres ud fra, hvilken genstand der er købt, barnets alder og hvor stort beløbet er.

1.3. Nævn to måder, hvorpå en fordring kan stiftes.

Den mest almindelige stiftelsesmåde er VED AFTALE. En fordring kan også stiftes ved skadevolders ansvarspådragende adfærd, altså ved ERSTATNING.

1.4. Redegør for, i hvilke tilfælde en køber kan hæve et løsøre køb, når der kun foreligger uvæsentlige mangler.

Ved sælgers svig.

1.5. Under hvilke betingelser har en sælger afhjælpningsret, når der foreligger et handelskøb?

Købeloven giver ikke køber i handelskøb eller civilkøb nogen almindelig ret til at kræve mangler afhjulpet, dog kan afhjælpning finde sted på grund af aftale og/eller sædvane, se lærebog side 261. Enkelte undervisere kan have nævnt ældre domme som i forbindelse med bestillingskøb pålægger sælger at afhjælpe en mangel ved det købte.

Ved besvarelsen skal der henvises til relevante lovbestemmelser.

Opgave 2 (45%)

Jens Jensen har siden 1979 opbygget en betydelig forretning bestående af 7 stormagasiner - med et meget stort og bredt sortiment fra de bedste madvarer til de smalleste bogudgivelser - beliggende i de 7 største danske byer. Herudover driver Jens Jensen en fabrik i Horsens, som producerer opvaskemaskiner. I løbet af den sidste uge af maj måned 2019 bliver Jens Jensen præsenteret for følgende problemstillinger, som han beder dig løse:

Hændelse 1: I stormagasinet i Aalborg skete følgende i den store isenkramafdeling: Den 27. maj 2019 indfandt gårdejer Hans Hansen sig i stormagasinet for at købe en Creuset stegegryde til sin kone, som havde rund fødselsdag den 1. juni. Stegegryden stod i vinduesudstillingen, og

ekspeditricen, som betjente Hans Hansen, ville tage gryden fra vinduesudstillingen, og idet hun vendte sig om mod Hans Hansen, trådte denne et skridt tilbage og snublede over nogle gryder og skålsæt, som stod på gulvet langs en reol. Pladsen mellem reol og vinduesudstilling var ret smal, navnlig fordi der langs reolen - på gulvet - var anbragt gryder og skålsæt. Hans Hansen væltede herved reolen (en Cadovius reol, 4 meter lang, 1,80 høj og 35 cm bred). På reolen var udstillet kostbart porcelæn, blandt andet en del Flora Danica tallerkener fra den Kongelige Porcelænsfabrik. Alt i alt skete der skader for 153.800 kr. Jens Jensen og direktøren for stormagasinet i Aalborg - Søren Sørensen - var begge af den klare opfattelse, at kunden - Hans Hansen - måtte betale for de skete skader. Dette afviste gårdejer Hans Hansen.

2.1. Du bedes begrundet redegøre for, hvorledes tvisten mellem Jens Jensen og Hans Hansen bør løses.

Opgaven er inspireret af UfR 1965/897. De 6 erstatningsbetingelser gennemgås og diskuteres, resultatet er ikke afgørende. Sagen fra 1965 endte med frifindelse på grund af skadelidtes egen skyld.

Hændelse 2: I stormagasinet i Esbjerg skete følgende i den store afdeling med bøger: Anders Andersen kom ind i bogafdelingen den 5. marts 2019 og præsenterede sig som studerende på socialrådgiveruddannelsen og ønskede at købe lærebøger på kredit for i alt kr. 6.356. Anders Andersen gav ekspeditricen sit (falske) visitkort, hvoraf fremgik, at han hed Peter von Rewentlow, og han oplyste tillige, at han var søn af den kendte og velhavende godsejer Rewentlov. For at sætte trumf på fremviste Anders Andersen også et forfalsket pas og tilføjede, at hvis der blev problemer med betalingen, ville hans far selvfølgelig betale. Ekspeditricen var herefter ikke i tvivl om, at det var forsvarligt at sælge bøgerne på kredit.

Anders Andersen fik straks bøgerne med sig og solgte dem samme dags eftermiddag til en antikvarboghandler - Dan Danielsen - i Aarhus for 2.800 kr., som måtte anses for en passende pris for brugte og stemplede bøger i antikvarboghandlerbranchen. Anders Andersen havde stemplet alle bøgerne: "Tilhører Anders Andersen, Åvej 7, 6700 Esbjerg".

I løbet af maj måned gik det op for Jens Jensen, at afdelingen for bøger i Esbjerg var blevet snydt og bedraget. Ligeledes havde man fundet ud af, at bøgerne befandt sig hos antikvarboghandleren i Aarhus. Jens Jensen rettede henvendelse til Dan Danielsen med anmodning om, at Danielsen straks overgav bøgerne til Jensen. Danielsen afviste på det bestemteste at tilbagelevere bøgerne.

2.2. Du bedes begrundet redegøre for, hvorledes tvisten mellem Jens Jensen og Dan Danielsen bør løses.

Opgaven vedrører spørgsmålet om eksstinktion /vindikation af løsøregenstande. Anders Andersen er ved svigagtig adfærd (svag ugyldighedsgrund) kommet i besiddelse af lærebøgerne, som han så har videresolgt til tredjemand, Dan Danielsen, som efter opgavens oplysning er i god tro. Domstolene har i flere tilfælde – i modsætning til, hvis der er tale om en stærk ugyldighedsgrund – statueret ekstinktion ved svig. Ud fra friere overvejelser og retspraksis i svigstilfælde vil man nok være tilbøjelig til at antage eksstinktion, når tredjemand er i god tro, som i opgaven her, se lærebog side 285.

Hændelse 3: I stormagasinet i København udspillede sig følgende - nærmest groteske optrin - den 29. maj 2019: Vi befinder os i stormagasinet Food-Hall (en afdeling for finere mad og delikatesser), hvor kunden, den gamle landsretssagfører Peder Pedersen, som er en stor mad- og vinelsker, er på indkøb. Han kommer dog galt af sted i flere omgange. Første uheld: Mens Peder Pedersen står og kikker på vin, får han lidt fremme i butikken øje på sin gamle sekretær - Evelyne Eriksen - som han holder meget af. Han får øjenkontakt med Evelyne og bliver herved så distraheret, at han kommer til at rage en dyr flaske bordeaux-rødvin på gulvet. Det er en flaske til 450,00 kr.

Da Peder Pedersen står i kø som nr. 5 ved kassen, bliver han opmærksom på, at en usympatisk yngre mand er i færd med at stjæle en ældre dames pung, som hun har liggende i sin rollator. Damen er nr. 3 i køen. Peder Pedersen råber straks: "Stop tyven" og peger på manden. Manden tager flugten, og Peder Pedersen beslutter sig for fra sin indkøbskurv at tage en stor dåse fine ærter og kyle den efter tyveknægten for at standse ham. Det mislykkes, og dåsen rammer og smadrer en butiksrude til den nette sum af 40.000,00 kr.

Da Peder Pedersen har betalt for sine varer, og en ungarbejder i stormagasinet har pakket Peder Pedersens varer i en plasticpose, som stormagasinet har foræret Peder Pedersen, går Peder Pedersen glad, men også en smule chokeret ud til sin bil på parkeringspladsen. Idet han løfter posen op for at placere den i bilens bagagerum, går bunden ud af posen, og alt i posen ødelægges. Der var varer for 1.433,00 kr.

2.3 Jens Jensen er af den opfattelse, at Peder Pedersen skal betale for en flaske rødvin (450 kr.) og en butiksrude (40.000 kr.), hvilket Pedersen afviser. Pedersen mener, at Jensen skal bære tabet på de 1433 kr. Du bedes begrundet tage stilling til, hvem der har ret.

Vedrørende rødvinflasken: Erstatning uden for kontrakt. Hovedspørgsmålet er, hvorvidt Peder Pedersen har handlet culpøst. De 6 erstatningsbetingelser gennemgås og diskuteres, resultatet er ikke afgørende. Resultatet bør formentlig være, at der er tale om et hændeligt uheld, så Peder Pedersen slipper for ansvar.

Butiksruden: Erstatning uden for kontrakt. De 6 erstatningsbetingelser gennemgås og diskuteres, resultatet er ikke afgørende. Kan Peder Pedersen påberåbe sig en objektiv ansvarsfrihedsgrund i form af nødværge/nødret/lovlig retshåndhævelse? Ansvarsfriheden går alene på den skade, som påføres "angriberen/tyveknægten". Her er det en tredjemand (Stormagasinet/Jens Jensen), som rammes, hvilket indebærer, at Peder Pedersen bliver ansvarlig og skal betale for en ny rude. Se lærebog side 195-196.

Bæreposen, som går i stykker: Den gode besvarelse diskuterer, om opgaven vedrører et køberetligt risikoproblem, som løses gennem Købelovens § 9 og § 17, stk. 1, eller et ansvarsproblem, altså har forretningen pakket for meget i posen og dermed pådraget sig ansvar, er posernes kvalitet for ringe og dermed ansvarspådragende for forretningen, eller er Peder Pedersens løft af posen ansvarspådragende osv., osv. Resultatet er ikke afgørende, det primære er den gode diskussion.

Hændelse 4: Jens Jensens opvaskemaskinefabrik i Horsens har i oktober måned 2018 modtaget en ordre pr. mail fra den engelske bådproducent SCANBOAT om levering af 500 stk. opvaskemaskiner, som skal benyttes i SCANBOATs motorbåde og sejlbåde. Levering 1. februar 2019, FOB Esbjerg Havn, Incoterms 2010. Jens Jensen har tidligere leveret opvaskemaskiner til skibe og både.

Ikke langt ind i marts måned 2019, hvor SCANBOAT allerede har leveret 50 både til kunder, klager SCANBOAT over, at opvaskemaskinerne ikke dur, hvis en båd hælder mere end 25 grader, og vandet løber også ud af opvaskemaskinen. Jens Jensen beklager situationen over for SCANBOAT og kan ikke umiddelbart fremkomme med en løsning af problemet. SCANBOAT meddeler herefter straks, at man ønsker at komme ud af kontrakten og returnere de 500 opvaskemaskiner og få pengene retur. Jens Jensen protesterer herimod. SCANBOAT anlægger herefter retssag ved Byretten i Horsens.

2.4. Hvilket lands retsregler skal anvendes?

Dommeren i Horsens skal indledningsvis have løst lovvalgsproblemet, altså hvilken lov der skal benyttes til løsning af det materielle køberetlige problem. Den danske dommer skal anvende den danske løsørelovvalgslov (Haagerkonventionen af 1955), idet der er tale om et løsørekøb, og Danmark har ratificeret Haagerkonventionen af 1955. Der er ikke truffet aftale om lovvalg, hvilket indebærer, at vi benytter hovedreglen i Lvl. § 4, stk. 1, som siger, vi benytter sælgers lands lov, hvis bestillingen er modtaget i sælgers land eller et tredjeland. Bestillingen er modtaget i Danmark, hvilket betyder at dansk ret skal benyttes. Idet sagen vedrører et internationalt køb, kan den danske Købelov fra 1906 ikke benyttes jf. Kbl. § 1a, stk. 4, men i stedet skal CISG del III anvendes.

2.5. Hvilket udfald vil retssagen få?

Opgaven er inspireret af UfR 2000/355 om ”søgangsuegnede opvaskemaskiner”. Materielt skulle opgavens løsning nødvendig give problemer, idet studenterne bør fastslå, at der er tale om en væsentlig mangel, CISG art. 25. Mangler ved varen, art. 35. Tidspunktet for manglens tilstedeværelse er risikoens overgang, art. 36. Konstruktionsfejl. Køberen kan gøre misligholdelse gældende, art. 45, og han kan hæve, når misligholdelsen/manglen er væsentlig, art. 49. Afhjælpning efter art. 46, stk. 3 kommer ikke på tale. Opgaven lægger ikke op til, at spørgsmålet om sælgers erstatningsansvar behandles.

Opgave 3 (35%)

Den 68-årige lektor ved Gellerup Gymnasium - Jørgen Jørgensen - var i løbet af uge 23 i 2019 (3. juni til 9. juni) udsat for følgende dårlige oplevelser, som du bedes give et bud på løsning af.

Hændelse 1: Jørgen Jørgensens kone - Eva Jørgensen - fik sit Dankort stjålet. Efter et besøg hos en kollega om aftenen den 3. juni cyklede hun hjem til ægtefællernes bopæl i en større etageejendom. Hun havde anbragt sin håndtaske i cykelkurven på bagagebæreren. Da hun kl. ca. 22.00 stillede cyklen uden for bopælen, glemte hun sin håndtaske i cykelkurven. Hun opdagede først dette den følgende morgen - tirsdag den 4. juni - kl. ca. 08.30. Hun konstaterede, at håndtasken var forsvundet. I håndtasken opbevarede hun sin pung, der bl.a. indeholdt Dankortet og kørekortet. Hun havde på bagsiden af kørekortet skrevet pinkoden. Eva Jørgensen fik Dankortet spærret den 4. juni kl. 9.07.

Eva Jørgensens bank kunne konstatere, at Dankortet var blevet misbrugt natten mellem 3. og 4. juni, idet der i alt i løbet af natten var hævet 41.000,00 kr.

Banken er af den opfattelse, at Eva Jørgensen hæfter for alle 41.000,00 kr., mens Eva Jørgensen er af den opfattelse, at hun højst kan hæfte for 375,00 kr.

3.1. Giv en begrundet redegørelse for, hvorledes konflikten bør løses.

Opgaven vedrører betalingskort og hæftelse og ansvar i den forbindelse, se Lov om betalinger og især lærebogens side 372 og 373, hvor disse regler, især § 100, nøje gennemgås.

Opgaven kan anvendes til en drøftelse af lovens regler om hæftelse ved uberettiget brug af betalingskort, især 1) "snarest muligt efter kendskab til bortkomst" og 2) om "oplyst koden" og nr. 3) "groft uforsvarlig adfærd". Ubegrænset hæftelse kan ikke komme på tale. Den gode besvarelse diskuterer, om det er 8.000 kr. reglen eller 375 kr. reglen som kommer til anvendelse.

Hændelse 2: Jørgen Jørgensen havde hele sit liv været mere end almindeligt hesteinteresseret og havde altid, mens han boede i Gellerup, haft en ridehest, som var opstaldet på Gellerup Rideskole. Den 27. maj 2019 havde Jørgen Jørgensen hos stuttoriet "Racing Horse" købt og betalt den 3-årige hingst "Sorte Sambo". Jørgen Jørgensen klippede straks to J-bogstaver (for Jørgen Jørgensen) ind i pelsen på "Sorte Sambos" hofte. Jørgen Jørgensen skulle i henhold til aftale afhente hingsten den 4. juni.

Mandag den 3. juni går stuttoriet "Racing Horse" konkurs, og som kurator vælges advokat Jørn Bang. Da Jørgen Jørgensen den 4. juni vil afhente hesten meddeler kurator, at den tilhører konkursboet. Dette protesterer Jørgen Jørgensen kraftigt imod.

3.2. Giv en begrundet redegørelse for, hvem der er rette ejer af hesten.

Vedrører spørgsmålet om, hvornår køberen opnår omsætningsbeskyttelse over for sælgerens retsforfølgende kreditorer. Da der er tale om et specieskøb (allerede før de to JJ'er klippes ind i hestens pels) opnår køberen allerede omsætningsbeskyttelse ved aftalens indgåelse, og kurator må således udlevere hesten til køberen, Jørgen Jørgensen.

Hændelse 3: I slutningen af maj måned har ægtefællerne hos "Cykelkompagniet" i Gellerup købt to dyre ruskindssadler til deres cykler. Cykelhandleren monterer den 4. juni de nye sadler på ægtefællernes cykler, og Grundlovsdag, den 5. juni, vil de ud på en længere cykeltur. Da ægtefællerne efter endt cykeltur er kommet hjem, opdager de, at de begge har fået store plamager på henholdsvis et par dyre, lyse bukser (Eva) og på en kostbar lys rulamsfrakke. Hverken importøren eller sælgeren af damesadlen havde advaret mod risiko for afsmitning, mens importøren af herresadlen havde oplyst "Cykelkompagniet" om stor risiko for afsmitning, men "Cykelkompagniet" havde aldrig videregivet denne oplysning til kunderne.

Ægtefællerne forlangte, at "Cykelkompagniet" tog sadlerne retur og tilbagebetalte den erlagte købesum og tillige erstattede de ødelagte bukser og den ødelagte frakke.

"Cykelkompagniet" afviste alle krav, især fordi "enhver jo ved, at ruskind smitter af".

3.3. Giv en begrundet redegørelse for, hvorledes konflikten bør løses.

Forbrugerklagenævnsafgørelse 82/46 har været inspirationen til opgaven.

Køberetligt: Selve den købte genstand. Forbrugerløb, § 4a. Begge sadler er væsentlig mangelfulde, og forbrugerne kunne hævde købet, Kbl. § 78.

Produktansvar: Den købte genstand har en defekt, som kan udløse produktansvar på skade på person eller ting. Forbrugerproduktansvar, hvorfor PAL benyttes. Sælger og importør, der havde distribueret sadlerne uden information om afsmitningsrisiko, var produktansvarlige for skaderne på tøjet.